

Metoder og timing

til sikker etablering af efterafgrødeblandinger

af Dennis Weigelt Pedersen

Konsulent ved Innovationscenter for Økologisk Landbrug

Agenda

- Den gode efterafgrøde
- Rettidig etablering
- Vand og næring
- Gode arter
- Etableringsmetoder
- Resultater fra landsforsøgene

Foto: Jesper Truelsen

Hvorfor er efterafgrøder vigtige?

Tab af næringsstoffer:

- Udvasking
- Vand- og vinderosion
- Lattergasemmission

Tab af kulstof:

- Vand- og vinderosion
- Udledning af CO₂

Frugtbar jord

Undertrykkelse af ukrudt

Jordstruktur

(Opfyldelse af lovkrav)

Hvad er en god efterafgrøde?

- Består af flere arter
- Dækker jorden fuldstændig
- Producerer minimum 1-1,5 ton tørstof/ha i overjordisk biomasse
- Har ingen negative konkurrenceeffekter på hovedafgrøden
- Er billig

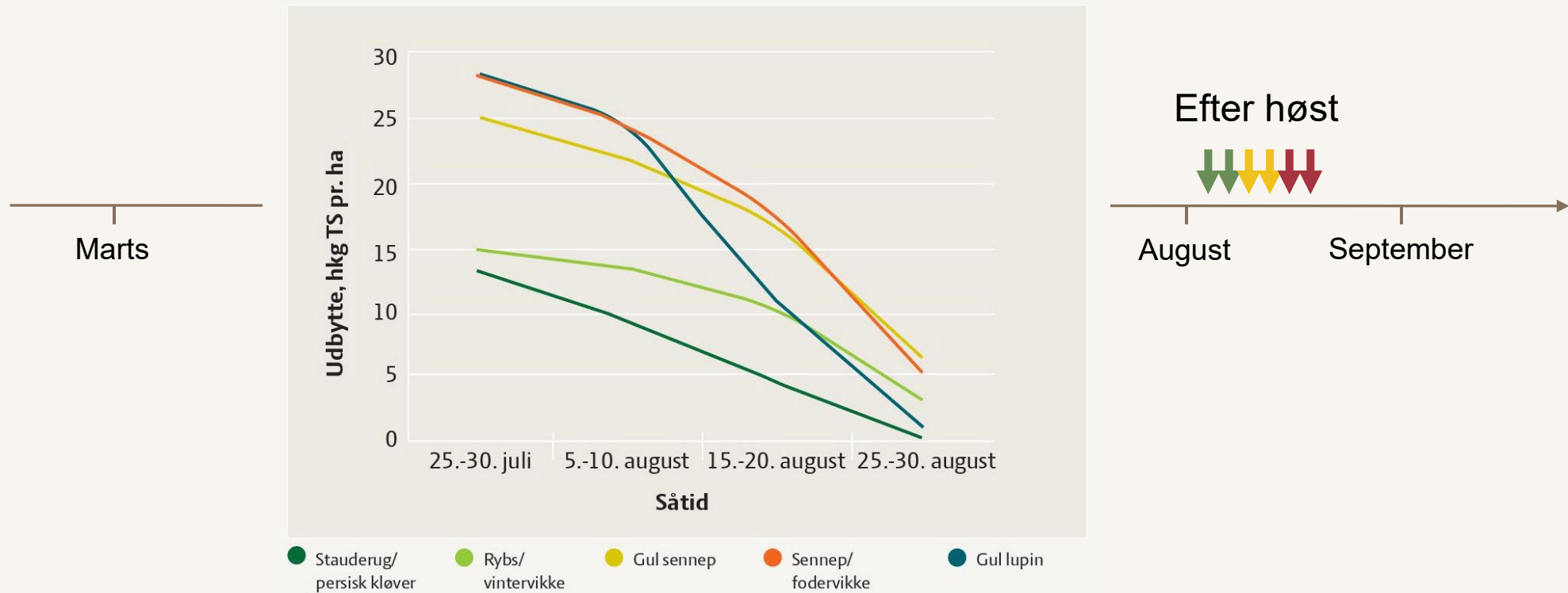
Efterafgrøder er også afgrøder

- Kræver rettidig etablering
- Kræver vand og næring
- Kræver et godt såbed

Rettidig etablering

Såtidspunkt ved etablering efter høst

Fra Landsforsøgene, 2012. Forsøget viser hvor vigtig såtidspunktet er ved etablering efter høst. Som udgangspunkt bør en efterafgrøde ikke etableres senere end 10. august.

Kræver vand og næring

- ✓ I efteråret er det vådt (for det meste)
- ⊖ Der skal helst ikke være næring til overs

Hvad gør vi så?

Kvælstoffikserende arter

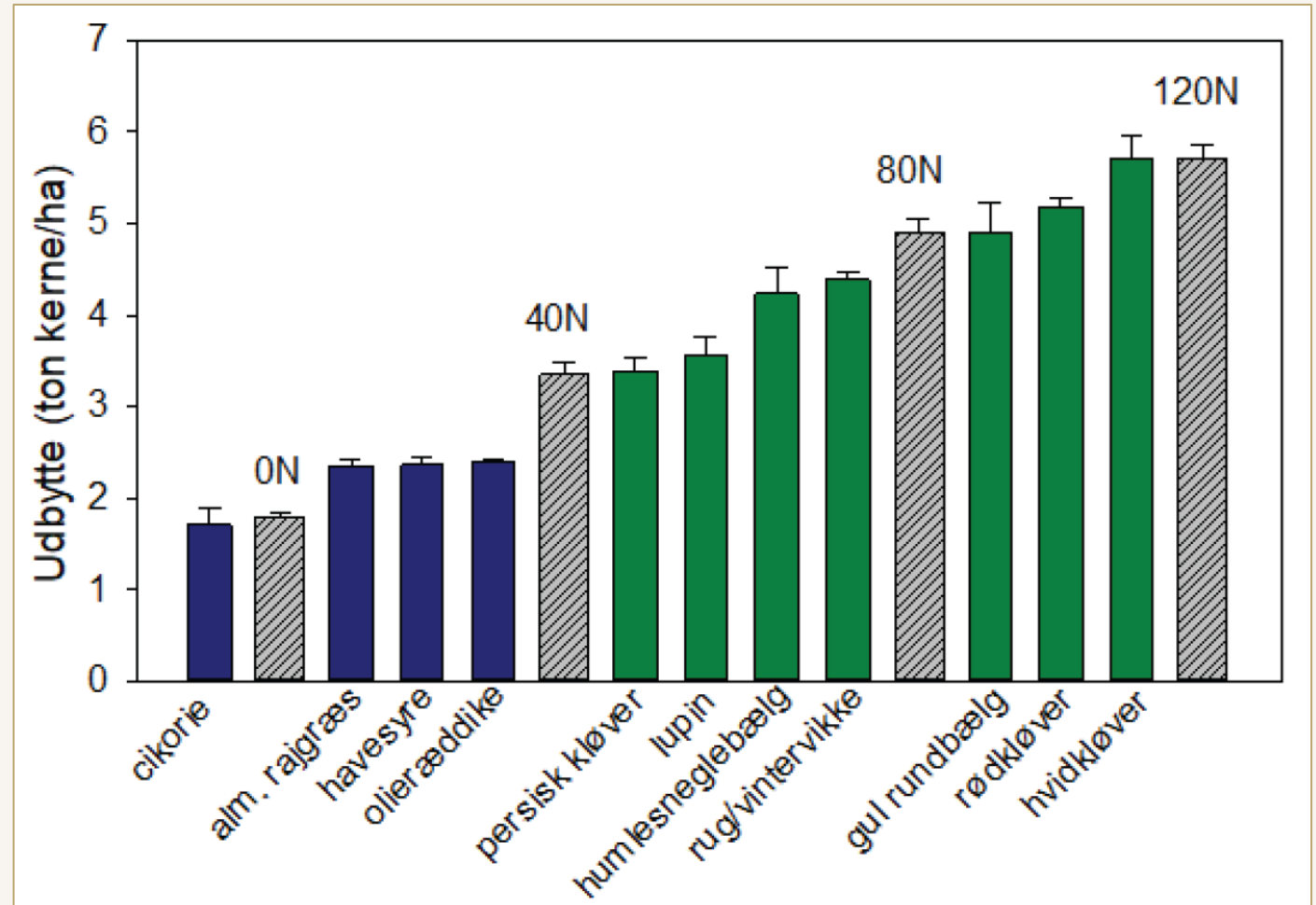
Tynde efterafgrøder

- Uden kvælstof bliver efterafgrøden tynd
- Begrænset/ingen mulighed for gødskning
- Tynde efterafgrøder lagrer ikke kulstof og konkurrerer dårligt med ukrudt
- Grænsen ligger omkring 1-1,5 t tørstof/ha
- Mulighed for stor forfrugtsværdi med kvælstoffikserende arter

Store potentialer for eftervirkning af efterafgrøder

- Undersået i vårbyg, bortset fra olieræddike og rug/vintervikke.
- Dæksæden gødet med 70 kg total-N i gylle
- Nedpløjet efterfølgende forår forud for vårbyg (igen)
- Referencer er gødet med kalkammonsalpeter (de grå søjler)
- Ingen signifikant konkurrenceeffekt med hovedafgrøden i udlægsåret

Eftervirkningsforsøg i vårbyg. Askegaard & Eriksen (2007)

Gode arter

Som udlæg

Græsser	Kvælstoffikserende	Andre urter
Alm. rajgræs * * * *	Rødkløver * * * *	Lancetvejbred * * * *
Rajsvingel * * * *	Hvidkløver * * * *	Cikorie * * * *
Hundegræs * * * *	Alm. kællingetand * * * *	Bibernelle * * * *
Eng-, strand og rødsvingel * * * *	Alsikekløver * * * *	
	Jordkløver * * * *	

* Indikerer vinterfasthed

Måske gode arter

Foto: Veronika Hansen

Efter høst

Korn	Korsblomster
Vinterrug * * * *	Olieræddike * * * *
Havre * * * *	Foderradis * * * *
(vår/vinter)	Vinterraps * * * *
Vårbyg * * * *	Gul sennep * * * *
	Havekarse * * * *

* Indikerer vinterfasthed

Foto: Inger Bertelsen

Foto: Sven Hermansen

Etableringsmetoder - forår

Samsåning

- 2,5-4 cm eller flere såkasser
- Kun robuste arter til såning i samme rille

Såning efter hovedafgrøde

- Op til 10 dage efter etablering af hovedafgrøde
- Slæbeskær er bedst

Efter sidste radrensning

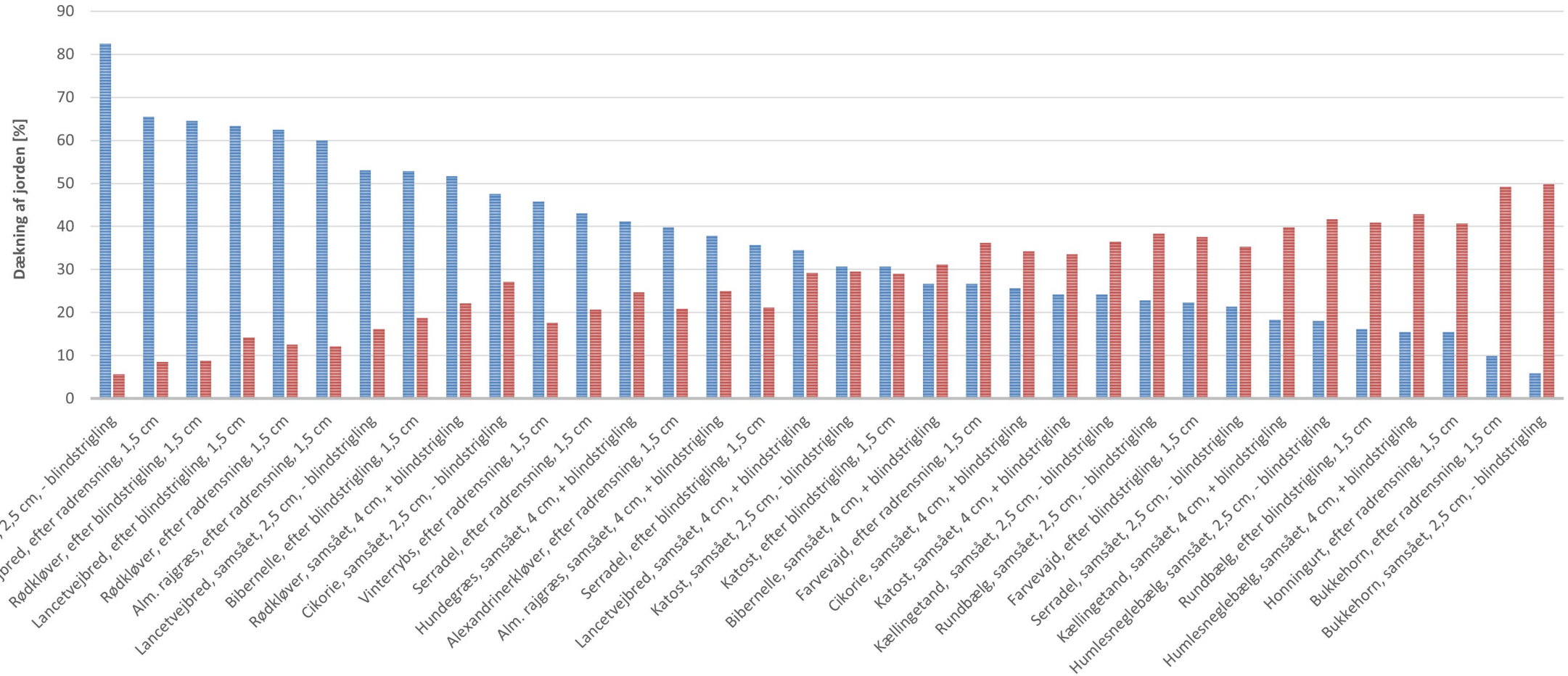
- Varierende succes

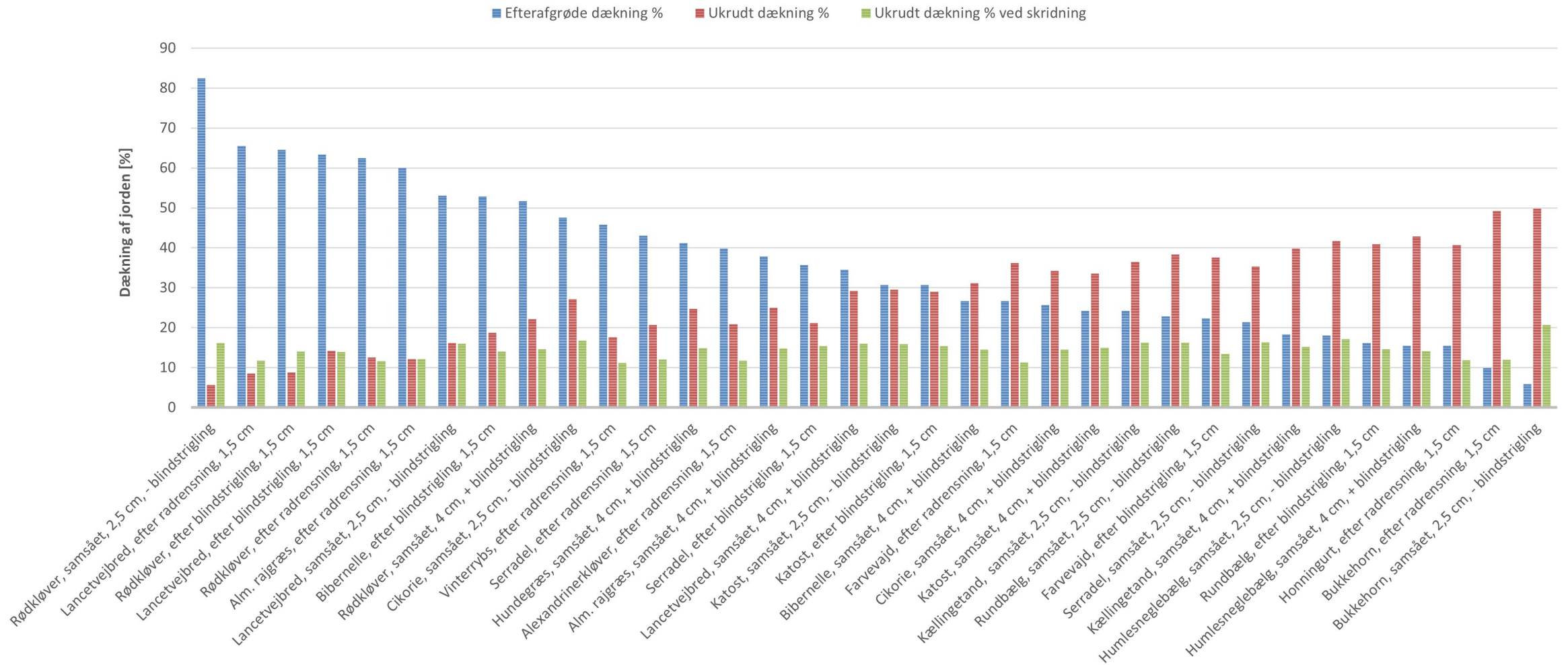
Foto: Rebekka Kristensen

ØKOLOGISKE LANDSFORSØG 2023 - DÆKNINGSGRAD AF EFTERAFGRØDE/UKRUDT I OKTOBER

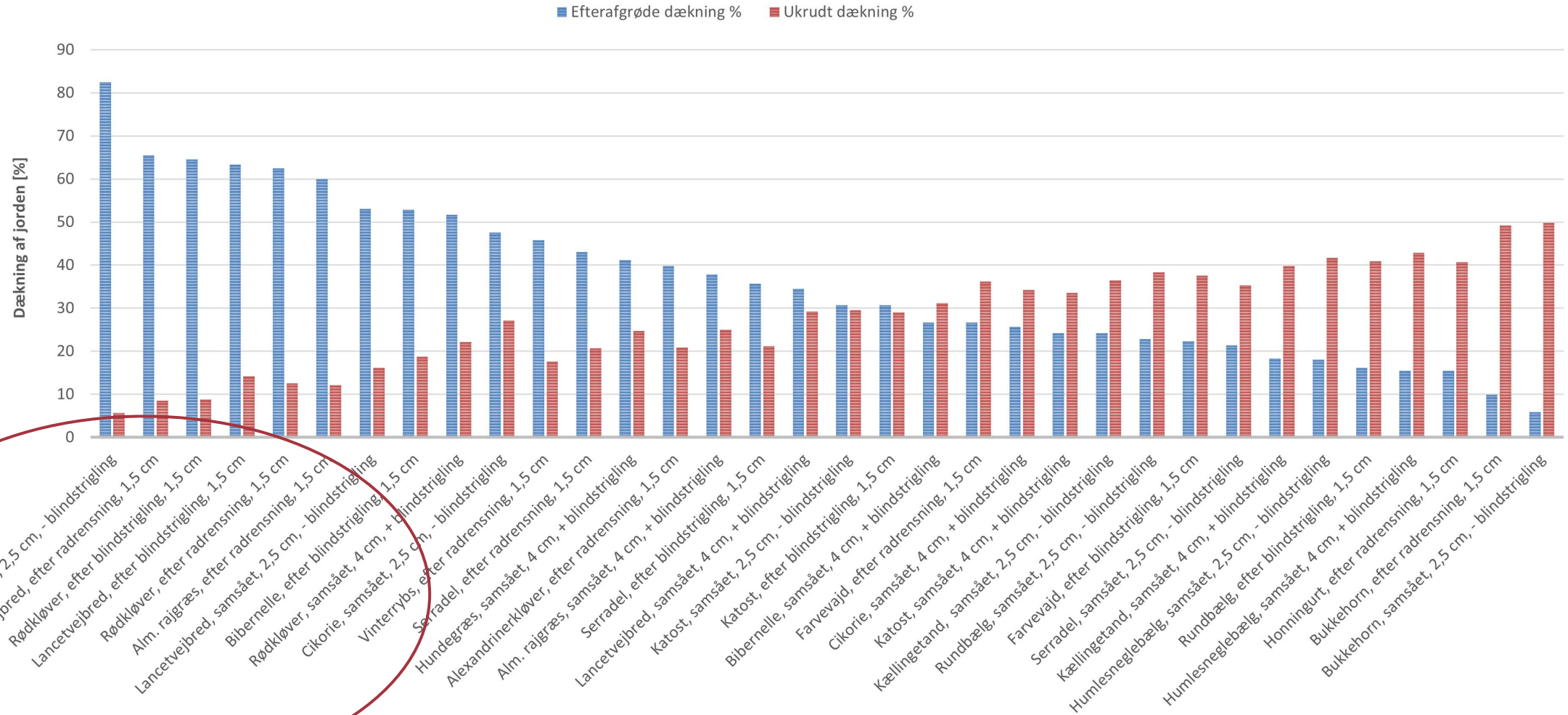
Efterafgrøde dækning %   Ukrudt dækning %

ØKOLOGISKE LANDSFORSØG 2023 - DÆKNINGSGRAD AF EFTERAFGRØDE/UKRUDT I OKTOBER

ØKOLOGISKE LANDSFORSØG 2023 - DÆKNINGSGRAD AF EFTERAFGRØDE/UKRUDT I OKTOBER

Samsåning i samme rille kan lade sig gøre

Følgende arter kan iblandes såsæden med succes:

- Rødkløver
- Vejbred
- Alm. rajgræs
- Cikorie
- Hundegræs

Dog er jordtypen altafgørende – noget kan lykkes nogle steder, som aldrig kan lykkes andre steder.

Foto: Troels Grønbæk

Lidt reklame

Hent appen her:

